

1. Indledning og formål

Velliv, Pension & Livsforsikring A/S ("**Velliv**"), forvalter pensionsmidler på vegne af mere end 400.000 pensionskunder. Pensionsmidlerne investeres i en bred gruppe af aktivklasser samtidig med, at der søges global markeds eksponering. Denne investeringstilgang har til formål at sikre Vellivs kunder det bedst mulige langsigtede afkast af pensionsopsparingen.

Formålet med denne politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab er at angive rammerne for Vellivs arbejde med at integrere hensyn til Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer i Vellivs investeringsbeslutninger og i overvågningen af investeringsporteføljen samt at sikre rapportering herom. Begrebet "Bæredygtighedsrisici" defineres i Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2019/2088 af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser ("Disclosureforordningen"), som en miljømæssig, social eller ledelsesmæssig begivenhed eller omstændighed, der - hvis den opstår - kan have en negativ effekt på værdien af en investering. Disclosureforordningen definerer en "Bæredygtighedsfaktor" som miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige faktorer, som en investering kan påvirke. Dette kan bl.a. omfatte Bæredygtighedsfaktorer såsom drivhusgasemissioner, udledning af farligt affald eller efterlevelse af menneskerettigheder. En investering kan påvirke Bæredygtighedsfaktorer både positivt og negativt.

Politikken og retningslinjerne finder anvendelse, når Velliv forvalter pensionsmidler. Det betyder, at politikken finder anvendelse både for internt og eksternt forvaltede investeringer, der foretages af Velliv, ligesom politikken og retningslinjerne gælder både aktivt og passivt forvaltede investeringer på tværs af de aktivklasser, som Velliv investerer i. Derimod finder politikken og retningslinjerne ikke anvendelse for ikkebalancerede fonde i LinkPension eller Livrente+ Invest dvs. produkter hvor kunderne selv står for investeringsallokeringen.

Politikken og retningslinjerne er tilgængelige for alle medarbejdere i Velliv og kan findes på Velnet (Vellivs intranet) og i VelRisk. Direktionen er ansvarlig for implementering af politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab og skal sikre etablering af tilstrækkelige forretningsgange, fastsætte funktionsbeskrivelser, manualer og beredskabsplaner, sikre nødvendig monitorering, rapportering og dokumentation samt nedsætte relevante komitéer.

2. Politik

Politikken indeholder bestyrelsens overordnede strategiske mål for området, herunder identifikation og afgrænsning af de risici, Velliv ønsker at påtage sig, og beskrivelse af, hvorledes de strategiske mål opnås.

2.1. Strategiske mål

Velliv har som strategisk mål at arbejde hen mod investeringsporteføljer, der i større grad bidrager til bæredygtige forandringer, og i mindre grad medfører negative påvirkninger på samfund og klima, samtidig med at der skabes det bedst mulige afkast. Det betyder, at Velliv har som målsætning at generere det bedst mulige langsigtede finansielle afkast til Vellivs kunder samtidig med, at Velliv agerer som en ansvarlig investor, der integrerer hensyn

til Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer i forvaltningen. Denne målsætning søges opnået på tværs af investeringsporteføljen, som er omfattet af nærværende politik.

Indfrielse af nærværende politik strategiske målsætninger sker med udgangspunkt i, at Velliv ønsker at være en aktiv investor. Det betyder, at Velliv har holdninger til, hvad der investeres i, og identificerer selskaber, sektorer og statsobligationer, som Velliv ikke ønsker at investere i. Samtidig engagerer Velliv sig i, hvordan selskaber, der investeres i, drives. Dette har til formål at understøtte, at selskaber drives på en langsigtet og ansvarlig måde. Derfor gør Velliv brug af eksklusioner, investorsamarbejder, tilslutninger samt aktivt ejerskab til indfrielsen af politikens strategiske målsætninger.

Velliv tilbyder kunderne et bredt udbud af investeringsprodukter, hvor langt størstedelen af kundernes pensionsopsparinger er placeret i Vellivs investeringsprodukt med automatisk nedtrapning, VækstPension. De tre investeringsprofiler i VækstPension (Aktiv, Aftryk og Index) har en fælles tilgang til at integrere hensyn til Bæredygtighedsrisici. Der er derimod forskel på, hvordan de respektive investeringsprofiler tager hensyn til investeringernes påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer. I VækstPension Index benyttes eksklusion og aktivt ejerskab som de primære redskaber til at håndtere påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer. I VækstPension Aktiv indgår også investeringer, som Velliv klassificerer som "Bæredygtige Investeringer", ud over udøvelse af aktivt ejerskab og foretagelse af eksklusioner. VækstPension Aftryk adskiller sig yderligere ved bl.a. at have fokus på tilvalg af investeringer, der bidrager til den bæredygtige udvikling, herunder en højere andel af "Bæredygtige Investeringer".

Vellivs strategiske mål er forankret i at understøtte forpligtelserne fra Parisaftalen om at holde den globale temperaturstigning et godt stykke under 2 grader Celsius og stræbe efter at begrænse stigningen til 1,5 grader Celsius. Samtidig tager Velliv udgangspunkt i internationale standarder for ansvarlighed og bæredygtighed i form af FN's Global Compact (UNGC), FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv og OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder. For Vellivs unoterede investeringer, som foretages gennem eksterne forvaltere, tages der derudover også udgangspunkt i de fælles skatteprincipper for danske pensionselskaber, som skal sikre en ansvarlig skatteadfærd.

2.1.1. Strategiske mål for klima- og miljø

For at understøtte Parisaftalen har Velliv tilsluttet sig *Paris Aligned Investment Initiative (PAII)* og dermed har Velliv forpligtet sig til, at investeringerne i investeringsporteføljerne er CO₂e-neutrale¹ målt på scope 1-3² senest i 2050. Velliv har også fået godkendt sine near-term klimamålsætninger hos Science Based Targets initiative (SBTi). SBTi er en globalt anerkendt standard, som sikrer videnskabelig validering af de tilsluttede virksomheders CO₂e-reduktionsmål.

Som resultat af ovenstående har Velliv fastlagt følgende klimarelaterede mål for investeringsporteføljerne i Vellivs klimastrategi, som blev vedtaget i 2022:

- 60 pct. reduktion af investeringsporteføljens scope 1 og 2 CO₂e-udledning målt på noterede aktier, virksomhedsobligationer samt ejendomme i 2030 sammenlignet med 2019.
- 20 pct. af midler under forvaltning (*assets under management*) investeret i aktiver, der understøtter den grønne omstilling i 2030.

¹ CO₂e står for kuldioxid-ækvivalenter og angiver, at de forskellige typer drivhusgasudledninger er omregnet til deres CO₂-ækvivalent.

² Scope 1 = Direkte udledninger; Scope 2 = Indirekte udledninger fra forbrug af indkøbt energi (eks. elektricitet og varme) ; Scope 3 = Indirekte udledninger fra værdikæde.

- Near term SBTi-mål: 57,3 % og 51,3 % af Vellivs samlede investeringer i hhv. børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer skal være investeret i virksomheder, som har fået godkendte SBTi-mål senest i 2028.

2.1.2. Strategiske mål for biodiversitet

Velliv anerkender, at biodiversitet danner grundlaget for velfungerende økosystemer og menneskelig trivsel. Samtidig spiller biodiversitet en vigtig rolle i løsningen af den aktuelle klimakrise, bl.a. grundet naturens evne til at lagre kulstof. Velliv har derfor forpligtet sig til at beskytte og genoprette biodiversitet, bl.a. ved at afdække muligheder herfor i Vellivs investeringsmidler i børsnoterede aktier, virksomhedsobligationer samt ejendomme som led i Vellivs tilslutning til initiativet Finance for Biodiversity Pledge (FfB Pledge).

Det er Vellivs ambition at omsætte hensigt til handling, og derfor har Velliv formuleret en handlingsplan på biodiversitetsområdet målrettet Vellivs investeringer i henholdsvis børsnoterede aktier, virksomhedsobligationer samt Vellivs ejendomsinvesteringer. Handlingsplanen omfatter bl.a. dialog med selskaber med høj afhængighed af og/eller negative påvirkninger på biodiversitet samt styrket intern viden om betydningen af biodiversitet for langsigtet værdiskabelse i investeringsporteføljen.

2.2. Risici inden for området

Velliv er bredt eksponeret mod de globale finansielle markeder samt forskellige aktivklasser, sektorer, geografier og selskaber. Det betyder, at Velliv også er bredt eksponeret over for risici og muligheder inden for bæredygtighedsområdet, som kan påvirke investeringsafkastet, og som Velliv derfor skal tage hensyn til. Bæredygtighedsrisici kan afgrænses i mere specifikke risici, afhængig af aktivtype, geografi og de relevante kendetegn i værdi- og forsyningskæden for den konkrete investering. For at mitigere disse risici har Velliv identificeret statsobligationer, sektorer og selskaber, som Velliv ikke ønsker at investere i, jf. Vellivs eksklusionslister, som er tilgængelig på Vellivs [hjemmeside](#). Disse investeringer vurderes ikke at være i overensstemmelse med Vellivs risikoappetit. Risikovurderingen for de øvrige investeringsmuligheder afhænger af den enkelte aktivklasse samt den risikotolerance, som er fastlagt for det enkelte investeringsprodukt, som investeringen indgår i.

Nedenfor uddybes de Bæredygtighedsrisici, som Velliv har vurderet som værende særligt relevante på tværs af investeringsporteføljen.

2.2.1 Klimarisici

Klimarisici udgør en del af de Bæredygtighedsrisici, der kan påvirke investeringsafkastet i form af (1) fysiske risici ved klimaforandringer og/eller (2) transitionsrisici i forbindelse med overgangen til en lavemissionsøkonomi, der ikke er baseret på fossile brændsler i samme omfang som i dag.

Klimaforandringer kan påvirke driften af selskaber på tværs af sektorer, brancher og geografier og repræsenterer derfor en væsentlig ekstern risiko for Vellivs investeringsportefølje. Tilsvarende stiller den grønne omstilling krav til selskaber – både praktisk og lovgivningsmæssigt – og kan medføre store risici i værdi- og forsyningskæderne og dermed mulighederne for at producere og levere produkter og services, hvis de nødvendige foranstaltninger ikke er truffet.

Eksempler på klimarisici i Vellivs investeringsportefølje

Et eksempel på fysiske klimarisici ses bl.a. i Vellivs ejendomsinvesteringer. Øget omfang og hyppighed af ekstreme vejrforhold kan påvirke markedsværdien af en ejendomsinvestering, hvis ejendommen er placeret i et område, som er særligt udsat for ekstreme vejrforhold (f.eks. nær en kyst). Tilsvarende kan transitionsrisici være forbundet med Vellivs investeringsmæssige eksponering mod selskaber i CO₂-tunge industrier, der ikke har en forretningsmodel, som er forenelig med en lavemissionsøkonomi. Disse industrier kan risikere at blive pålagt afgifter, der ikke nødvendigvis kan videreføres til forbrugerne, eller som kan medvirke til, at konkurrerende selskaber,

industrier eller teknologier bliver mere attraktive. Et eksempel herpå er selskaber inden for den fossile sektor, der i stigende grad må forventes at blive udfordret af konkurrerende alternativer, såsom vedvarende energikilder.

2.2.2. Biodiversitetsrisici

Biodiversitetsrisici udgør en del af de Bæredygtighedsrisici, Velliv er eksponeret overfor. Biodiversitetsrisici er risici forbundet med forringelse eller tab af biologisk mangfoldighed, dvs. dyr, planter og mikroorganismer, hvilket kan have store finansielle påvirkninger på Vellivs investeringer, da disse i større eller mindre grad er afhængige af de ressourcer, som de får fra naturen.

Eksempler på biodiversitetsrisici i Vellivs investeringsportefølje

Flere af de virksomheder, som Velliv investerer i, er afhængige af naturen for at kunne producere produkter. Nogle virksomheder er fx afhængige af vand, agerjord, træ eller bestøvning af bestemte afgrøder. Tabet af arter eller levesteder kan betyde forstyrrelser i forsyningskæderne eller mangel på ressourcer fra naturen. Forringet adgang til naturens ressourcer og tjenester kan påvirke selskabernes produktionsmuligheder og heraf have negative konsekvenser for deres omsætning og markedsværdi.

2.2.3. Sociale og ledelsesmæssige risici

Sociale og ledelsesmæssige risici udgør en del af de Bæredygtighedsrisici, Velliv er eksponeret overfor. Sociale risici omhandler blandt andet sociale forhold som respekt for arbejdstager- og menneskerettigheder. Ledelsesmæssige risici omhandler forhold som interessekonflikter, korrupsion og uetisk virksomhedsledelse, herunder skatteforhold.

Eksempler på sociale og ledelsesmæssige risici i Vellivs investeringsportefølje

Sociale risici kan fx opstå, hvor Velliv direkte eller indirekte har investeret i produktionsvirksomheder, der ikke har indført krav om mindsteløn eller ikke overholder andre arbejdstagerrettigheder. Dette kan medføre risiko for utilfredshed og strejke blandt medarbejdere i den pågældende virksomhed, hvilket kan have konsekvenser for virksomhedens produktivitet. Desuden risikerer selskabet lovmæssige indgreb samt bøder. Disse forhold kan alle føre til finansielle tab for virksomheden, som kan have en negativ påvirkning på virksomhedens markedsværdi og derved på værdien af Vellivs investering.

Ledelsesmæssige risici kan være særligt relevante for aktivklassen statsobligationer. Et regeringsskifte kan fx betyde, at et lands økonomiske politik ændrer sig dramatisk og derved mindsker (eller øger) sandsynligheden for at vækst- og dermed skatteprognoser realiseres, hvilket påvirker staters evne til at tilbagebetale deres gæld.

2.2.4. Andre afledte risici på bæredygtighedsområdet

Compliancerisici

Compliancerisici er risikoen for, at Velliv ikke efterlever bæredygtighedsreguleringen i forbindelse med sine investeringer. Det kan bl.a. omhandle, at Velliv ikke overholder de minimumsandelte af Bæredygtige Investeringer (som defineret i afsnit 2.3.1) i Vellivs investeringsprodukter, som kunden gives tilsagn om. Manglende efterlevelse af bæredygtighedsreguleringen kan give påtale og påbud fra tilsynsmyndigheder.

Operationelle risici

Operationelle risici er risici for, at Velliv i sin løbende drift af investeringsområdet ikke har de nødvendige processer og forretningsgange til at efterleve sine forpligtelser som en ansvarlig investor. Dette kan bl.a. være i forhold til at efterleve kravene på området, som fastlagt i gældende reguleringer, men dækker også over manglende processer, forretningsgange og ressourcer til at efterleve de strategiske målsætninger, som Velliv har på bæredygtighedsområdet jf. afsnit 2.1. Konsekvenserne heraf kan være manglende efterlevelse af bæredygtighedsreguleringen,

hvilket kan medføre påtale og påbud fra tilsynsmyndigheder samt manglende indfrielse af Vellivs strategiske mål på området.

Omdømmerisici

I arbejdet med bæredygtighed er Velliv også eksponeret mod omdømmerisici. Omdømmerisici kan fx opstå i takt med, at omverdenens (herunder kunders, samarbejdspartneres, politikeres m.v.) forventninger til Velliv som en ansvarlig investor øges. Hvis Velliv ikke efterlever disse forventninger i tilfredsstillende grad, eksempelvis ved at sikre, at Vellivs investeringer har positive påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer i et omfang, som er på niveau med omverdens forventninger, kan det opfattes som et resultat af, at Velliv ikke har efterlevet sine forpligtelser på området. Konsekvenserne heraf kan være faldende kundetilfredshed samt eventuel kundefølgning.

2.3. Metoder og procesbeskrivelse

Til indfrielsen af Vellivs strategiske målsætninger i afsnit 2.1 beskrives i det følgende Vellivs tilgang til integration af Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer i forbindelse med investeringsbeslutninger samt i den løbende overvågning af investeringsporteføljen.

2.3.1. Definition af en Bæredygtig Investering

Som nævnt i afsnit 2.1 foretager Velliv bl.a. "Bæredygtige Investeringer" med henblik på at fremme Bæredygtighedsfaktorer. Definitionen i Disclosureforordningen danner rammen for Vellivs definition af en "Bæredygtig Investering". En "Bæredygtig Investering" i Velliv er en investering, som indeholder økonomiske aktiviteter, der opfylder følgende kriterier:

1. Investeringen skal have økonomisk(e) aktivitet(er) med et væsentligt positivt bidrag til miljømæssige og/eller sociale mål,
2. Investeringen må ikke have økonomisk(e) aktivitet(er), der gør væsentlig skade på disse miljømæssige og/eller sociale mål, og
3. For investeringer i selskaber skal disse følge god ledelsespraksis.

Til opgørelsen af "Bæredygtige Investeringer" benyttes data fra anerkendte eksterne dataleverandører, som håndteres i efterprøvede systemer.

2.3.2. Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer i interne investeringsbeslutninger

Når Velliv skal vurdere Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer i investeringsbeslutninger, som foretages internt af Velliv, sker det ud fra to primære processer:

1. Fravalg af selskaber, sektorer og statsobligationer, som Velliv ikke ønsker at investere i som følge af, at disse investeringer vurderes at indebære Bæredygtighedsrisici, der er udover Vellivs risikoappetit (jf. afsnit 2.2), og/eller har betydelige negative påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer.
2. Identifikation og analyse af Bæredygtighedsrisici og påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer ved udvælgelse af investeringer, som skal indgå i Vellivs investeringsportefølje.

Med eksklusion af selskaber, sektorer og statsobligationer mindsker Velliv eksponeringen til de Bæredygtighedsrisici, der er forbundet med disse investeringer. Et eksempel på dette er Vellivs tilgang til fossile investeringer. Denne tilgang reducerer Vellivs eksponering til fossile selskaber, som Velliv mener er udsat for transitionsrisici, som defineret i afsnit 2.2.1. Ligeledes ved brugen af eksklusioner af statsobligationer udstedt af lande med utilfredsstillende tilgang til regeringsførelse reduceres eksponeringen mod Bæredygtighedsrisici forbundet i disse investeringer.

Velliv bruger også eksklusioner som et værktøj til at minimere investeringsporteføljens betydelige negative påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer. Det sker ved, at Velliv identificerer områder, som vurderes at have betydelige negative påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer, og som Velliv derfor ikke ønsker at investere i.

Af hensyn til både Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer har Velliv identificeret følgende områder, som er omfattet af Vellivs eksklusionsliste:

- **Kontroversielle våben:** Velliv ønsker at bakke op om FN-traktater og konventioner om kontroversielle våben og investerer ikke i selskaber, som producerer kontroversielle våben.
- **Tobak:** Velliv mener, at tobak har omfattende negative konsekvenser for folkesundheden. Denne negative påvirkning ønsker Velliv ikke at understøtte, og investerer derfor ikke i selskaber, som producerer tobak.
- **Fossile brændstoffer:** Velliv mener, at fossile brændstoffer har for store konsekvenser på klimaet, og at der er brug for en omstilling fra sort til grøn energi for at nå målene i Parisaftalen. Det vurderes samtidig, at verden er undervejs i en omstilling fra sort til grøn energi, hvorfor denne sektor indebærer betydelige transitionsrisici. Derfor vil Velliv i udgangspunktet ikke foretage investeringer i udvalgte aktiviteter i den fossile værdikæde eller i elforsyningsselskaber, som benytter fossile brændstoffer til energiproduktion, medmindre Velliv vurderer, at selskabet er i gang med en transition, der er i overensstemmelse med en lavemissionsøkonomi.
- **Statsobligationer udstedt af lande med utilfredsstillende tilgang til regeringsførelse:** Velliv ønsker ikke at investere i statsobligationer udstedt af lande, som Velliv vurderer har en utilfredsstillende tilgang til regeringsførelse. Vurderingen tager bl.a. udgangspunkt i landets regeringsstabilitet, opretholdelse af sikkerhed og menneskerettigheder, kvalitet af regulering, kvalitet af domstolene og korrupsion. Hertil investerer Velliv ikke i statsobligationer udstedt af lande, som indgår på FN's eller EU's sanktionslister.
- **Ledelsespraksis:** Velliv ekskluderer selskaber på baggrund af brud på de internationale principper for god ledelsespraksis (dvs. FN's Global Compact, OECD's retningslinjer for multinationale selskaber og FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv). Eksklusioner relateret til ledelsespraksis er baseret på vurdering af alvorligheden af bruddet samt effekten af dialoger med selskaber om pågældende brud.

I tilfælde af investeringer i Vellivs investeringsportefølje, som bryder med gældende eksklusionskriterier, skal disse investeringer søges afhændet i det omfang, det er muligt, for den pågældende aktivklasse. Tærsklerne for eksklusion på tværs af Vellivs investeringsprodukter fremgår af politikens retningslinjer i sektion 3. Udover de fastlagte eksklusionskriterier vil det være muligt at foretage eksklusion, hvis særlige omstændigheder omkring et aktiv, vurderet ud fra bl.a. bæredygtighedsrelaterede data, giver anledning herfor.

For Vellivs investeringsporteføljer fastsættes årligt niveau for eksponering mod Bæredygtighedsrisici. Niveaulet sættes for investeringsporteføljernes eksponering for henholdsvis miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige risici og genvurderes årligt. Niveaulet tager udgangspunkt i aktivklassespecifikke karakteristika, herunder hvordan og i hvilket omfang markedet prissætter bæredygtighedsrisici, og vil derfor variere mellem og indenfor aktivklasser afhængig af porteføljekonstruktionen. F.eks. vil tolerancen for sociale og ledelsesmæssige risici være højere for statsobligationer udstedt af vækstmarkeder end for statsobligationer udstedt af udviklede markeder, idet disse risici i udgangspunktet er kendte og prissat af markedet.

VækstPension Aftryk har som ambition at give det bedste mulige miljømæssige og sociale aftryk samtidig med, at der sikres et konkurrencedygtigt afkast. Derfor er Vellivs internt forvaltede portefølje af børsnoterede aktier i VækstPension Aftryk underlagt skærpede vurderinger af Bæredygtighedsrisici, hvor vurderingen af

Bæredygtighedsrisici sker for det enkelte selskab. De væsentligste Bæredygtighedsrisici for det enkelte selskab afhænger i høj grad af typen af selskabets aktivitet, som identificeres ved sektorklassifikationer, ligesom risiciene påvirkes af blandt andet selskabets geografiske placering. For hver af de væsentligste Bæredygtighedsrisici foretages en vurdering af, hvorvidt selskabet håndterer den pågældende risiko tilfredsstillende, eksempelvis selskabets eventuelle historiske ESG-relaterede hændelser, da dette kan give en indikation af, om selskabets adfærd stemmer overens med dets politikker og målsætninger. Et eksempel herfor kunne bl.a. være Bæredygtighedsrisici forbundet med investeringer i solcelleproducenter, hvor der i branchen har været flere tilfælde af manglende efterlevelse af arbejdstagerrettigheder. Forud for en eventuel investering i denne type selskab vil det derfor bl.a. blive vurderet, hvordan investeringen er eksponeret for denne type Bæredygtighedsrisiko, samt hvilke foranstaltninger selskabet har på plads i form af bl.a. politikker og kontrol af værdikæden for efterlevelse af arbejdstagerrettigheder.

Analyse af investeringernes påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer ved investeringsbeslutninger vil, på nær for den internt forvaltede aktieportefølje i VækstPension Aftryk, foretages på aktivklasseniveau. Den enkelte aktivklasse er afgørende for, hvilken information om Bæredygtighedsfaktorer, som kan indgå i analysen, mens investeringsprofilen er afgørende for de produktspecifikke vurderinger af påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer, der skal indgå i analysen. Eksempelvis stilles der skærpede krav til påvirkningen af Bæredygtighedsfaktorer for investeringerne i VækstPension Aftryk da denne investeringsprofil bl.a. giver tilsagn om en højere andel af Bæredygtige Investeringer sammenlignet med de øvrige investeringsprofiler. For aktieinvesteringerne i VækstPension Aftryk foretages der en vurdering af det enkelte selskabs påvirkning på Bæredygtighedsfaktorer tillige med vurderingen for Bæredygtighedsrisici, som beskrevet i afsnittet ovenfor.

Vurderingen af påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer har desuden til formål at afdække, hvordan investeringsporteføljen understøtter Vellivs strategiske målsætninger beskrevet i afsnit 2.1. Derfor søger Velliv at identificere investeringsmuligheder, som kan understøtte Vellivs strategiske målsætninger. Indenfor aktivklassen obligationer omhandler det bl.a. investeringer i mærkede obligationer, dvs. grønne, sociale eller bæredygtighedsrelaterede obligationer. I aktivklassen realaktiver omhandler det bl.a. certificeret skov og infrastrukturinvesteringer, der understøtter transitionen til en lavemissionsøkonomi.

Som en del af Vellivs forvaltning foretages der også investeringer i derivater der bl.a. anvendes til at få eksponering mod brede markedsindeks. Med denne type investeringer opnås indirekte eksponering til investeringens underliggende aktiver og derfor foretager Velliv ikke en vurdering af Bæredygtighedsrisici eller påvirkning på Bæredygtighedsfaktorer. Derivatinvesteringer er derved ikke omfattet af ovennævnte processer.

2.3.3. Eksterne forvaltere

Ved udvælgelse af eksterne forvaltere foretager Velliv en vurdering af den eksterne forvalters integration af Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer. Velliv ser bl.a. på den eksterne forvalters:

- Syn på bæredygtighed inkl. politikker og tilgang til bæredygtighedsområdet, herunder deres tilgang til aktivt ejerskab
- Organisation for arbejdet med bæredygtighed inkl. medarbejdere, komitéer, m.v., og
- Integration af Bæredygtighedsfaktorer og Bæredygtighedsrisici i investeringsprocessen.

Vurderingen skal sikre, at de udvalgte forvaltere lever op til Vellivs krav om ansvarlighed og bæredygtighed (dvs. er i overensstemmelse med Vellivs strategiske mål som beskrevet i afsnit 2.1), samt efterlever de bæredygtighedskarakteristika Velliv har stillet kunderne i udsigt for deres valgte investeringsprodukt. Ved vurderingen af eksterne forvaltere ses der bl.a. på intern og ekstern dokumentation fra forvalteren om deres arbejde med ansvarlige

investeringer, samt hvordan dette er implementeret i deres investeringsprocesser. Herudover indhenter Velliv specifik information hos den enkelte forvalter (eks. i form af interviews) for at få afdækket konkrete spørgsmål, som er relevante for den pågældende forvalter.

De af Velliv udvalgte forvaltere skal ved indgåelse af forvaltningsaftale med Velliv godkende, at de har kendskab til Vellivs politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab og at de vil overholde Vellivs eksklusionskriterier som defineret i sektion 3. Velliv monitorerer de eksterne forvaltere for at sikre, at de efterlever Vellivs krav om ansvarlighed og bæredygtighed. Denne monitorering består blandt andet af en årlig gennemgang af de enkelte forvalteres arbejde med Bæredygtighedsfaktorer og -risici på baggrund af oplysninger indsamlet fra de pågældende forvaltere. Hvis der identificeres brud på Vellivs eksklusionskriterier vil Velliv indgå i dialog med den eksterne forvalter med henblik på at få frasolgt den pågældende investering eller få investeringerne struktureret i en alternativ investeringsenhed.

I det omfang Vellivs monitorering viser, at en ekstern forvalter ikke efterlever Vellivs krav til ansvarlighed og bæredygtighed, igangsættes en dialog med forvalteren. Hvis forvalteren ikke forbedrer sin håndtering af relevante Bæredygtighedsfaktorer og/eller -risici, vil Velliv foretage en samlet vurdering af forvalteren og på baggrund heraf tage stilling til, om samarbejdet kan fortsætte.

2.3.4. Overvågning af investeringsporteføljen

Velliv overvåger løbende investeringsporteføljernes eksponering til Bæredygtighedsrisici samt påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer – negative såvel som positive. I denne overvågning tager Velliv løbende stilling til, om der er behov for indsatser for at ændre eksponeringen til Bæredygtighedsrisici samt investeringsporteføljernes påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer.

Eksponeringen for Bæredygtighedsrisici følges løbende i porteføljeforvaltningen med henblik på at tilpasse investeringerne, således at risikoeksponeringen tilpasses Vellivs tolerancetærskler set i relation til markedets prisfastsættelse af de pågældende risici. Bæredygtighedsrisici i Vellivs investeringsportefølje overvåges ud fra tilgængelige data og information for de enkelte aktivklasser. Eksempelvis foretages der i Vellivs ejendomsinvesteringer løbende analyse af bæredygtighedsprofilen af nuværende ejendomsinvesteringer med henblik på at identificere forhold, hvor der er brug for at reducere en Bæredygtighedsrisiko, fx ved forbedring af en eksisterende ejendoms energimærkning. Som et andet eksempel kan nævnes, at i Vellivs internt forvaltede portefølje af børsnoterede aktier overvåges investeringerne løbende i forhold til væsentlige Bæredygtighedsrisici. Det sker ved brug af data fra eksterne leverandører på blandt andet aktuelle hændelser og/eller kontroverser samt deres håndtering af miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold. Hvis et selskab i forbindelse med denne monitorering vurderes ikke at forholde sig tilstrækkeligt til sine Bæredygtighedsrisici, kan Velliv vurdere, om frasalg er nødvendigt.

Ud over monitorering af Bæredygtighedsrisici i de enkelte aktivklasser foretager Velliv også en årlig klima- og biodiversitetsrapportering for at overvåge porteføljens samlede eksponering overfor klima- og biodiversitetsrelaterede risici, som, jf. afsnit 2.2.1 og 2.2.2, vurderes at være to af de væsentligste Bæredygtighedsrisici, som Vellivs investeringer er eksponeret over for. Indholdet i Vellivs årlige Klima- og biodiversitetsrapport fremgår af afsnit 3.3.

For monitorering af Bæredygtighedsfaktorer tager Velliv hensyn til de vigtigste negative indvirkninger, som vores investeringsbeslutninger kan have på Bæredygtighedsfaktorer, hvilket omtales i Disclosureforordningen som Principal Adverse Impacts (PAI erklæring). Investeringernes vigtigste negative indvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer overvåges ved brug af de obligatoriske PAI'er. Herudover arbejder Velliv også med supplerende klimarelaterede og andre miljørelaterede indikatorer samt supplerende sociale indikatorer, som defineret i Den Delegerede Disclosureforordning skema 2 og 3. Velliv overvåges løbende de obligatoriske og udvalgte frivillige PAI'er med henblik på at identificere investeringer, hvor der vurderes at være u hensigtsmæssigt negative indvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer fra investeringsporteføljen. Hvis der identificeres en investering, som har betydelige

negative indvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer, kan Velliv indgå i dialog med selskabet selvstændigt eller via en ekstern samarbejdspartner. Hvis der ikke sker fremskridt hos det pågældende selskab, vurderer Velliv, om frasalg er nødvendigt.

I forbindelse med ovenstående udarbejder og publicerer Velliv desuden de påkrævede offentliggørelser, jf. Disclosureforordningen. Den årlige Erklæring om investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer (PAI) er tilgængelig på Vellivs [hjemmeside](#). Her findes også periodiske rapporteringer for de enkelte opsparingsprodukter, som rapporterer om arbejdet med produkternes negative indvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer.

For monitorering af investeringsporteføljens positive påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer overvåger Velliv løbende, hvordan Vellivs investeringsportefølje bidrager til indfrielsen af Vellivs strategiske mål på bæredygtighedsområdet (afsnit 2.1). Til dette benyttes data fra eksterne leverandører på bl.a. porteføljens CO₂-aftryk, antal selskaber med godkendte SBTi-mål, efterlevelse af internationale principper for ansvarlighed og bæredygtighed m.v. Hvis monitoreringen viser, at Vellivs investeringer ikke har en positiv påvirkning på Bæredygtighedsfaktorer i et omfang, som muliggør indfrielse af Vellivs strategiske målsætning fra nærværende politik, vil det blive vurderet, om der er brug for korrigerende foranstaltninger til investeringsporteføljen for at understøtte indfrielsen af målsætningerne.

2.3.5. Aktivt ejerskab

Aktivt ejerskab er et centralt redskab i Vellivs arbejde med løbende at håndtere Bæredygtighedsrisici såvel som Bæredygtighedsfaktorer i Vellivs investeringsporteføljer – både i relation til det enkelte selskab, Velliv har investeringer i, samt med de forvaltere, som investerer på Vellivs vegne. Aktivt ejerskab bruges derved til at give selskaber og eksterne forvaltere incitament til at igangsætte initiativer til håndtering af Bæredygtighedsrisici og påvirkninger på Bæredygtighedsfaktorer. Arbejdet med aktivt ejerskab består af stemmeafgivelse på generalforsamlinger, proaktive dialoger om nye tiltag hos selskaber, der bidrager til Vellivs strategiske målsætninger samt reaktive dialoger med selskaber ved brud på internationale principper for ansvarlighed og bæredygtighed nævnt i afsnit 2.1. Velliv rapporterer årligt om sine indsatser i relation til aktivt ejerskab. Den seneste rapport kan tilgås på Vellivs [hjemmeside](#), og indeholder en opsummering samt eksempler på aktiviteter i det seneste regnskabsår.

2.3.5.1. Stemmeafgivelse på generalforsamlinger

Velliv afgiver stemmer på børsnoterede selskabers generalforsamlinger gennem en ekstern samarbejdspartner, som tildeles fuldmagt til at foretage stemmeafgivelserne på Vellivs vegne ("Proxy voting"). Der afgives stemmer på generalforsamlingen i alle selskaber i aktivt forvaltede mandater, hvor Velliv er stemmeberettiget. I de passivt forvaltede mandater afgives stemmer, hvor beholdningen vurderes mest væsentlig. I Vellivs stemmepolitik indgår kriterier for stemmeafgivelsen, som vedrører forskellige bæredygtighedsrelaterede emner bredt, og som er gældende for alle investeringsprodukter.

Velliv stemmer på en måde, der har til formål at mitigere Bæredygtighedsrisici ved fx at stemme imod bestyrelseskandidater, der ikke har håndteret Bæredygtighedsrisici i tilstrækkelig grad og stille krav til aflønning og ledelsesstrukturer for at mindske risici. Med stemmeafgivelse fremmer Velliv også Bæredygtighedsfaktorer ved at stemme for nye tiltag på bæredygtighedsområdet, hvilket fx kan være, at et selskab skal fastsætte CO₂-reduktionsmål i overensstemmelse med Parisaftalen eller øge gennemsigtighed ved at rapportere om indsatser og risici relateret til menneskerettigheder. Velliv monitorerer årligt dele af stemmeafgivelsen hos selskaber i VækstPension Aktiv og VækstPension Index på baggrund af udvalgte kategorier, der kan ændres efter behov, for at sikre indsigt i trends, og at udmøntningen af stemmepolitikken sker som forventet. Kategorier kan være største beholdninger samt verdens mest CO₂-udledende selskaber. For VækstPension Aftryk monitoreres alle stemmeafgivelser. Velliv kan til

enhver tid afvige fra stemmepolitikken, hvis det, på baggrund af en konkret vurdering, menes at være mest hensigtsmæssigt for opnåelse af Vellivs strategiske mål, jf. afsnit 2.1.

Stemmepolitikken er tilgængelig på Vellivs [stemmeportal](#), hvor også Vellivs stemmeaktiviteter løbende bliver gjort tilgængelige i takt med, at generalforsamlingerne bliver afholdt. Velliv deltager ikke i aktieudlån og er derfor ikke begrænset i stemmeafgivelse ved sådanne tilfælde.

2.3.5.2. Proaktive dialoger med porteføljeselskaber

Velliv fører selv proaktive dialoger med selskaber i investeringsporteføljen for at understøtte en bæredygtig udvikling og skabe positive forandringer til gavn for klimaet og samfundet. På tværs af investeringsprodukterne er der fælles hensyntagen til Vellivs strategiske mål, jf. afsnit 2.1, når der føres dialog med selskaber. Selskaberne identificeres ud fra den løbende porteføljemonitorering og/eller analyse af data fra eksterne dataleverandører eller offentligt tilgængelige data, som viser forbedringspunkter, og som Velliv ønsker at adressere gennem det aktive ejerskab.

For dialoger relateret til Vellivs mål om CO₂-reduktion, udvælges selskaber bl.a. på baggrund af en samlet vurdering af data om andelen af Vellivs finansierede udledning, informationer om mål og tiltag på klimaområdet, samt hvorvidt de er underlagt kollektive dialoger gennem investorinitiativer, Velliv er medlem af, og om eksterne forvaltere i forvejen fører dialog med det pågældende selskab.

I udvælgelse af dialoger relateret til Vellivs målsætninger hos Science-Based Targets initiative ser Velliv bl.a. på størrelsen af beholdningen samt tilgængeligheden af sektorspecifikke retningslinjer for SBTi-validering af klimamål.

I relation til Vellivs målsætninger inden for biodiversitet føres der dialog med udvalgte selskaber, hvor data viser høj afhængighed af og/eller negativ påvirkning på biodiversitet. I udvælgelsen ses der også på størrelsen af Vellivs beholdning i selskaberne samt ønske om geografisk nærhed.

Overordnet prioriterer Velliv dialoger ud fra en samlet vurdering af tilgængelig information samt væsentlighed for Vellivs portefølje. Det vurderes ligeledes, hvorvidt dialog med et selskab er hensigtsmæssigt i forhold til sandsynligheden for at opnå ønskede mål. Udover, at Velliv har konkrete mål for hver af dialogerne, tilskrives dialoger også værdi i det øgede kendskab, Velliv opnår om både selskabsspecifikke og generelle udfordringer med at imødekomme Vellivs forespørgsler, hvilket bidrager til Vellivs løbende håndtering af Bæredygtighedsrisici. Hvor det vurderes relevant, kan Velliv ligeledes vælge at føre egne dialoger eller deltage i fælles dialoger gennem investorinitiativer, som vurderes at være i overensstemmelse med Vellivs ønske om at være en ansvarlig investor.

Visse forbedringspunkter kan variere efter de enkelte investeringsprodukter. Proaktive dialoger, der særligt relaterer sig til Vellivs internt forvaltede investeringer i børsnoterede aktier til VækstPension Aftryk, er tilpasset de enkelte investeringskategorier i produktet og udvælges bl.a. på baggrund af en løbende monitorering af selskabers positive eller negative bidrag til FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling med formål om at øge det positive bidrag og mitiger eventuelle negative bidrag. Der søges også dialog med selskaber, hvor data indikerer muligheder for forbedringer i risikostyringen af Bæredygtighedsrisici. Det gælder både mangler identificeret ved EGS-rating såvel som løbende screening af kontroversielle hændelser. Der anvendes ligeledes data for CO₂-udledning til at søge dialog med selskaber, hvor der ikke er tilfredsstillende fremskridt i reduktionen af CO₂. Dialogerne prioriteres i forhold til Vellivs eksponering til det enkelte selskab, omfanget af eventuelle Bæredygtighedsrisici, og hvorvidt det udgør en omdømmerisiko for Velliv som ansvarlig investor.

Velliv henvender sig først til selskaber skriftligt og afholder i flere tilfælde møder online og indimellem også fysisk. Ved manglende respons ved gentagende forsøg på kontakt, kan Velliv vælge at gøre brug af forskellige værktøjer til at eskalere de proaktive dialoger, der forsøges ført over for et selskab. Hvis selskabet efter Vellivs vedvarende forsøg på at etablere en dialog og brug af forskellige kontaktmuligheder, ikke svarer eller afviser at svare på spørgsmål, kan Velliv fx afsøge muligheder for at samarbejde med andre investorer for at etablere dialogen, jf.

afsnit 2.3.4.5. Derudover kan Velliv overveje eskalering ved at stemme imod ledelsen på selskabets generalforsamling. Fører det heller ikke til en positiv udvikling, kan Velliv overveje om det pågældende selskab skal frasælges eller evt. ekskluderes fra hele Vellivs investerbare univers.

2.3.5.3. Reaktive dialoger med porteføljeselskaber

En ekstern samarbejdspartner monitorerer selskaberne i investeringsporteføljen løbende ud fra de i afsnit 2.1 nævnte internationale principper, der omhandler sociale og miljømæssige emner samt selskabsledelse. Det er for eksempel emner som menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og korruption. Som en del af det aktive ejerskab fører den eksterne samarbejdspartner dialog med de selskaber, hvor monitoreringen leder til dokumentation af hændelser, hvor selskaber på systematisk og alvorlig vis bryder med disse internationale principper. Her ses der bl.a. på omfang, hyppighed samt varighed af påvirkningerne.

På områder, hvor den eksterne samarbejdspartner ikke foretager research af selskabers adfærd eller aktiviteter, vil Velliv på baggrund af egen research og vurdering selv indlede dialog med selskaber, hvor der forefindes tilstrækkelig objektiv og aktuelle kilder til dokumentation for, at selskaberne bryder med god ledelsespraksis.

Formålet med reaktive dialoger er, at de pågældende selskaber implementerer nødvendige foranstaltninger til at sikre, at lignende hændelser ikke sker i fremtiden. Hvis der ikke sker fremskridt i dialogen, kan den blandt andet eskaleres ved styrket kommunikation om vigtigheden af dialogen samt kontakt til den øverste ledelse i selskabet. Derudover kan Velliv vælge at stemme imod ledelsen på selskabets generalforsamling.

Yderligere har Velliv engageret to eksterne samarbejdspartnere, der hver især monitorerer Vellivs portefølje med henblik på at vurdere verserende eller potentielle søgsmål mod selskaber, som Velliv har eller har haft investeringer i, hvorved Vellivs økonomiske og omdømmemæssige interesser varetages.

2.3.5.4. Forvalteres udøvelse af aktivt ejerskab

Endeligt kan Velliv løbende føre dialog med eksterne forvaltere for sparring om konkrete selskabers tilgange til bæredygtighedsrelaterede emner. Informationer om forvalteres tilgang til aktivt ejerskab indgår ligeledes i Vellivs årlige vurdering af forvalteres arbejde med Bæredygtighedsfaktorer og -risici, jf. beskrivelsen i afsnit 2.3.3. I forbindelse med indsamling af disse informationer kan Velliv ligeledes søge indblik i hvilke selskaber, forvaltere er i dialog med, hvilke emner og mål, der føres dialog om, samt årsag til udvælgelse af de konkrete selskaber. Med disse informationer kan Velliv undgå overlap i prioriterede selskaber, idet det er Vellivs vurdering, at store anerkendte forvaltere lettere kan få kontakt til selskaber samtidig med, at sandsynligheden for indflydelse på dem er større. Baseret på Vellivs klimarelaterede strategiske målsætninger, jf. sektion 2.1., ses der særligt på hvilke selskaber, forvaltere fører dialog med om emner relateret til klima.

2.3.5.5. Samarbejde med andre investorer

Velliv deltager ligeledes i investorinitiativer og kampagner, hvor investorer arbejder sammen for at fremme den bæredygtige agenda blandt selskaber, og hvor det vurderes fordelagtigt for opnåelse af Vellivs strategiske mål. Gennem samarbejde kan Velliv styrke indflydelsen over for selskaber, som der investeres i. Det kan fx være, at selskaber i fællesskab opfordres til at udarbejde transitionsplaner, fastsætte CO₂-reduktionsmål eller oplyse om deres indvirkninger inden for forskellige bæredygtighedsrelaterede emner. Samtidig giver samarbejder og partnerskaber mulighed for i højere grad at påvirke de politiske organer, der fastsætter rammerne for, at selskaber og det finansielle marked kan bidrage til en bæredygtig omstilling af verdensøkonomien fx gennem investorerklæringer til regeringer. Det fremgår på Vellivs [hjemmeside](#), hvilke initiativer, Velliv er med i for at fremme arbejdet med aktivt ejerskab. Velliv vurderer løbende medlemskaberne ud fra et hensyn til formål, de målrettede selskabers relevans for Vellivs investeringsportefølje, bidraget til opnåelse af Vellivs strategiske mål særligt inden for klima og biodiversitet, samt i forbindelse med negative hændelser.

2.3.5.6. Interessekonflikter

Velliv er opmærksom på, at der kan opstå interessekonflikter i forbindelse med udøvelse af aktivt ejerskab. Det kan være i relation til ansatte i Velliv, konkurrenter, samarbejdspartnere eller kunder.

Velliv har ingen begrænsninger for aktiviteter eller indsatser over for porteføljeselskaber, der samtidig er kunder hos Velliv, da udøvelsen af aktivt ejerskab sker uden indsigt i Vellivs kundeforhold, mens der er betryggende funktionsadskillelse i varetagelsen af Vellivs kunderelationer. Derudover kan interessekonflikter opstå i forhold til de selskaber, hvor Velliv er investor som følge af etablering af relation eller ved selskabers forsøg på påvirkning af tilgange og beslutninger, der vil tilsidesætte Vellivs interesser. Alle medarbejdere i Velliv skal løbende overveje, om de konkrete processer og arbejdsopgaver, som de udfører eller deltager i, giver anledning til faktiske eller potentielle interessekonflikter. Der er etableret procedurer til at sikre, at de personer, som deltager i gennemførelsen af Vellivs strategier og politikker på området, forstår, hvor der kan opstå interessekonflikter, og hvordan disse skal håndteres. De fastlagte procedurer skal sikre en betryggende håndtering af sådanne konflikter, hvis de opstår.

3. Retningslinjer

Retningslinjerne fastsætter rammerne for de beslutninger direktionen kan træffe på området for politik og retningslinjer for Vellivs ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab, og – hvor relevant – hvilke begrænsninger direktionen er underlagt på området, herunder i forhold til risikotagning. Endvidere fastsættes regler for kontroller og rapportering til bestyrelsen for at sikre, at risikopåtagelse og beslutninger truffet af direktionen er inden for bestyrelsens risikoappetit.

3.1. Rammer

Direktionen skal sikre de nødvendige og tilstrækkelige kompetencer i organisationen, samt løbende udvikling af disse, som kræves for at indfri nærværende politik og retningslinjer. Samtidig skal der løbende træffes de nødvendige investeringsmæssige beslutninger for, at Velliv kan indfri de strategiske målsætninger som beskrevet i sektion 2.1.

Forvaltningen af investeringsporteføljerne, som er omfattet af nærværende politik, skal leve op til politikens målsætninger samt ske i overensstemmelse med de bæredygtighedsoplysninger for det respektive investeringsprodukt og dertilhørende investeringsprofil, som Velliv har formidlet til kunderne. Hertil sikres efterlevelse af minimumsandelene af Bæredygtige Investeringer i den respektive investeringsprofil, som fastlagt af bestyrelsen.

Definitionen af en Bæredygtig Investering, jf. Disclosureforordningens art. 2, nr. 17, fastlægges og implementeres i overensstemmelse med de af bestyrelsen fastlagte metoderammer. Fastlæggelsen skal tage hensyn til variationer imellem investeringsprofiler, aktivklasser, geografisk lokation af den pågældende investering, tilgængelige data m.v. Benyttede metoder og processer til beregningen af minimumsandelen af Bæredygtige Investeringer og investeringer i overensstemmelse med Taksoniforordningen i Vellivs produkter implementeres i overensstemmelse med definitionen af en Bæredygtig Investering jf. foregående punkt. Minimumsandelene for Bæredygtige Investeringer og investeringer i overensstemmelse med Taksoniforordningen i Vellivs produkter godkendes årligt af bestyrelsen. Der skal benyttes anerkendte dataleverandører til opgørelse af Bæredygtige Investeringer og investeringer i overensstemmelse med Taksoniforordningen, hvor der er høj datakvalitet og stor mængde tilgængelige data.

3.1.1. Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer i interne investeringsbeslutninger

- Følgende eksklusionskriterier skal efterleves:

1. Selskaber, hvor mere end 5 pct. af omsætningen stammer fra udvinding af termisk kul,

2. Selskaber med omsætning fra udvinding af termisk kul eller kul i energiproduktion, og som har planer om termisk kulekspansion,
 3. Selskaber, hvor mere end 5 pct. af omsætningen stammer fra udvinding og produktion af olie og naturgas, hvor der benyttes ukonventionelle metoder, som omfatter oliesand, arktisk boring og fracking,
 4. Selskaber, hvor mere end 5 pct. af omsætningen stammer fra udvalgte aktiviteter i den fossile værdikæde eller fra anvendelse af termisk kul, olie og naturgas i energiproduktion, medmindre Velliv vurderer, at selskaberne er i gang med en transition, der er i overensstemmelse med en lavemissionsøkonomi. Dette indebærer, at selskabet har sat ambitiøse klimamålsætninger, ikke har fossile ekspansionsplaner, ikke fører entydigt lobbyarbejde imod Parisaftalen og har god ledelsespraksis og -styring indenfor klimaområdet.
 5. Selskaber, der producerer kontroversielle våben. Kontroversielle våben defineres i henhold til internationale konventioner som Danmark har underskrevet.
 6. Selskaber, der ved handel med våben bryder med FN's gældende våbensanktioner, og
 7. Selskaber, hvor mere end 5 pct. af omsætningen stammer fra produktion af tobak.
- For ovenstående eksklusionskriterie 4 og 5 skal definitioner af hhv. kontroversielle våben og aktiviteter i den fossile værdikæde løbende genbesøges. Det skal fremgå af Vellivs hjemmeside, hvilke fossile aktiviteter i værdikæden samt hvilke typer kontroversielle våben Velliv ekskluderer.
 - Velliv investerer ikke i statsobligationer udstedt af lande, der fremgår på FN's og EU's sanktionslister.
 - Velliv investerer ikke i statsobligationer, der er udstedt af lande, som vurderes ikke at have en tilfredsstillende tilgang til regeringsførelse og forvaltningspraksis. Der skal løbende træffes beslutning om de aktuelt anvendte indikatorer for eksklusion af statsobligationer udstedt af lande, der ikke lever op til tilfredsstillende standarder for regeringsførelse og forretningspraksis, skal tilpasses.
 - Selskaber, der vurderes at bryde med internationale principper for god ledelsespraksis (dvs. FN's Global Compact, OECD's retningslinjer for multinationale selskaber og FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv) ekskluderes, hvis bruddet vurderes at være af en sådan karakter, at det udgør de mest alvorlige påvirkninger på miljø og/eller samfund eller finansielle risici for selskabet. For andre selskaber, der bryder med internationale principper for god ledelsespraksis, ekskluderes de, hvis Vellivs eksterne dataleverandør har haft virkningsløs dialog med selskabet i mere end to år. Dog vil Velliv selv føre dialog med selskabet i en kortere tidsbegrænset periode, hvis de vurderes at have væsentlig betydning for robustheden af investeringsporteføljens samlede afkast-risikoforhold, og Velliv har reel mulighed for at påvirke selskabet. Hvis målsætningerne for dialogen ikke nås indenfor tidsperioden, ekskluderes selskabet.
 - På områder, hvor den eksterne samarbejdspartner ikke foretager research eller dialog med selskaber, vil Velliv selv foretage research og vurdering af selskaber og føre dialog i tilfælde, hvor der forefindes tilstrækkelig objektiv og aktuelle kilder til dokumentation for brud på god ledelsespraksis. Hvis der inden for tre år ikke opnås dokumentation for, at selskaberne ikke længere bryder med god ledelsespraksis, vil selskaberne blive ekskluderet. I løbet af de tre år vil Velliv så vidt muligt gøre brug af forskellige eskaleringsværktøjer, som at stemme imod genvalg af bestyrelsesmedlemmer på generalforsamlinger, fremstille aktionærforslag, udarbejde investorerklæringer og samarbejde med andre investorer om målet.
 - Vellivs eksklusionskriterier gælder for Vellivs porteføljer af investeringsaktiver som Velliv selv forvalter. Investeringer i derivater, uagtet om disse foretages af Velliv eller af eksterne forvaltere, er ikke underlagt Vellivs eksklusionskriterier.

- Vellivs aftaler med eksterne kapitalforvaltere forpligter Velliv i aftaledokumentationen den eksterne forvalter til at efterleve eksklusionskriterierne. Velliv kan ikke kræve efterlevelse af eksklusionslisten, når det gælder eksterne fonde, hvor Velliv ikke har bestemmende indflydelse.
- Der skal fastlægges produktspecifikke eksklusionskriterier for VækstPension Aftryk i overensstemmelse med produktets miljømæssige og sociale karakteristika. De produktspecifikke eksklusionskriterier skal fremgå af Vellivs hjemmeside for at sikre ekstern transparens.
- Der kan foretages eksklusioner af selskaber og/eller statsobligationer uden for ovennævnte eksklusionskriterier, hvis monitorering og analyse af et bredt udvalg af bæredygtighedsrelaterede data giver behov for eksklusion under særlige omstændigheder. Disse eksklusioner omtales som eksklusioner under "særlige omstændigheder" i Vellivs offentliggjorte eksklusionslister.
- Der skal minimum en gang i kvartalet foretages en screening af investeringsporteføljerne for at afklare, om der er investeringer, der overtræder politikken. Hvis der konstateres brud, træffes de nødvendige foranstaltninger for at afhænde den konkrete investering, som beskrevet i nærværende politik.
- Der skal årligt tages stilling til niveauet for Bæredygtighedsrisici, som kan påtages i den enkelte aktivklasse.
- Der skal benyttes anerkendte dataleverandører til efterlevelse af førnævnte eksklusionskriterier samt vurdering af Bæredygtighedsfaktorer og Bæredygtighedsrisici i investeringsbeslutninger, hvor der er høj datakvalitet og stor mængde tilgængelige data.

3.1.2. Eksterne forvaltere

- Der skal foretages en vurdering af forvalterens tilgang til Bæredygtige Investeringer, Bæredygtighedsfaktorer og Bæredygtighedsrisici som en del af due diligence forud for valg af forvaltere.
- Ved indgåelse af aftale med en forvalter skal det sikres, at forvalteren godkender kendskab til Vellivs politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab.
- Der foretages løbende, dog mindst én gang årligt, evaluering af tilgangen til ansvarlighed og bæredygtighed for de enkelte fonde.

3.1.3. Overvågning af investeringsporteføljen

- Der træffes minimum en gang årligt beslutning om, hvilke frivillige PAI-indikatorer, Velliv skal rapportere på i den årlige PAI-erklæring. Udvælgelsen tager udgangspunkt i nærværende politiks strategiske mål.
- Overvågningen af investeringsporteføljens Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer skal indgå som en del af den generelle håndtering af Vellivs investeringer. Såfremt overvågningen viser behov for korrigerende handlinger eller indsatser ift. Bæredygtighedsrisici og/eller Bæredygtighedsfaktorer igangsættes disse hos relevante forretningsområder.
- Der benyttes anerkendte dataleverandører til monitorering af investeringsporteføljens Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer, hvor der er høj datakvalitet og stor mængde tilgængelige data.

3.1.4. Aktivt ejerskab

- Der føres reaktive og proaktive dialoger med selskaber i overensstemmelse med Vellivs strategiske mål.
- Velliv skal som udgangspunkt følge en stemmepolitik, der har til formål at mitigere Bæredygtighedsrisici og fremme Bæredygtighedsfaktorer, men Velliv kan til enhver tid afvige fra stemmepolitikken, hvis det vurderes hensigtsmæssigt for at opnå Vellivs strategiske mål, som beskrevet i afsnit 2.1.

- Der tages løbende vurdering af, om Velliv benytter rette stemmepolitik og/eller rette leverandør af proxy voting til indfrielse af de strategiske målsætninger i denne politik. Såfremt stemmepolitik og/eller leverandør ikke længere findes hensigtsmæssig, kan der foretages en ændring af disse.
- Væsentligheden af Vellivs beholdning i passive mandater i VækstPension Index og Aktiv vurderes årligt i forbindelse med prioritering af stemmeafgivelse på generalforsamlinger.
- Eksisterende og nye muligheder for samarbejde med andre investorer vurderes løbende for egnetheden til at bidrage til opnåelse af Vellivs strategiske mål.
- Det kan besluttes at stemme imod ledelsen på et selskabs generalforsamling eller om et selskab bør ekskluderes fra Vellivs investeringsunivers som led i en eskalering af en dialog eller forsøgt dialog.
- Det kan besluttes at fravælge investering i et selskab i den internt forvaltede aktieportefølje i VækstPension Aftryk som led i en eskalering af en dialog eller forsøgt dialog.
- Der rapporteres på området i overensstemmelse med kravene til årlig rapportering om efterlevelse af virksomheders politikker for aktivt ejerskab.
- Der sikres nødvendig funktionsadskillelse for at modvirke eventuelle interessekonflikter i forbindelse med udøvelse af aktivt ejerskab.

3.2. Overvågning og kontroller

Politikken udmøntes i og understøttes af interne forretningsgange og arbejdsprocesser. Direktionen er ansvarlig for, at etablerede forretningsgange sikrer, at overvågning og kontroller bliver udført med passende intervaller af alle væsentlige risikobehæftede opgaver på området.

Der skal løbende foretages en vurdering af de benyttede dataleverandører samt kontrol af de data, som modtages af dataleverandørerne. Vurderes en eller flere dataleverandører utilstrækkelige kan der træffes beslutning om samarbejdet skal ophøre samt eventuelt skift til anden dataleverandør i direktionen i samråd med relevante forretningsområder.

3.3. Rapportering

3.3.1. Halvårsrapport om ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab

- Bestyrelsen modtager to gange årligt en rapportering om efterlevelsen af nærværende politik og retningslinjer. Rapporten skal som minimum afdække:
 - Status på indfrielse af Vellivs strategiske målsætninger, herunder konkret status på indfrielse af Vellivs klimamålsætninger samt status på efterlevelse af Vellivs handlingsplan på biodiversitetsområdet
 - Status på Vellivs arbejde med aktivt ejerskab herunder reaktive og proaktive dialoger samt stemmeafgivelse.
 - Status på bæredygtighedsrisici
 - Oversigt over Vellivs investorsamarbejder og tilslutninger.
 - Eventuelle regulatoriske forhold, som kan have indflydelse på indfrielsen af nærværende politik og retningslinjer.

- Status på efterlevelse af minusandele af Bæredygtige Investeringer i VækstPension Aktiv og VækstPension Aftryk.
- Fokusområder for de kommende 6 måneder.

3.3.2. Rapportering om aktivt ejerskab

- Bestyrelsen modtager en årlig rapport med beskrivelse af de aktiviteter, der er udført for efterlevelse af punkterne i nærværende politik og retningslinjer omhandlende aktivt ejerskab. Denne rapport offentliggøres på Vellivs hjemmeside.
- Liste med reaktive dialoger offentliggøres en gang årligt på Vellivs hjemmeside.
- Vellivs stemmeafgivelse samt stemmepolitik gøres offentligt tilgængelig på Vellivs hjemmeside.

3.3.3. Rapportering om eksklusion

- Eksklusionslisten for selskaber på baggrund af Vellivs generelle eksklusionskriterier jf. afsnit 3.1.2 opdateres samt offentliggøres på Vellivs hjemmeside halvårligt.
- Eksklusionslisten for statsobligationer implementeres samt offentliggøres på Vellivs hjemmeside årligt.
- Eventuelle brud på eksklusionerne bliver rapporteret til ansvarlige forretningsområder, som varetager håndtering af brud på eksklusionslisterne.
- De produktspecifikke eksklusionskriterier for VækstPension Aftryk skal fremgå af Vellivs hjemmeside.

3.3.4. Rapportering om eksterne forvaltere

- Der gives minimum en gang årligt status til bestyrelsen på kapitalforvalternes tilgang til bæredygtighed på tværs af aktivklasserne og investeringsprodukter.

•

3.3.5. Klima- og biodiversitetsrapportering

- Velliv forelægger årligt bestyrelsen en klima- og biodiversitetsrapport for Vellivs investeringer. Sektionen omhandlende klima i rapporten skal tage udgangspunkt i anbefalingerne om finansiel klimarapportering fra IFRS Foundation og International Sustainability Standards Board (ISSB) (tidligere TCFD), og skal adressere arbejdet inden for følgende områder:
 - Governance
 - Strategi
 - Risikostyring
 - Nøgletal og målsætninger.
- For at identificere klimarelaterede Bæredygtighedsrisici i rapporten, tages der udgangspunkt i klimascenarier, som forventer henholdsvis lav og høj temperaturstigning. Resultaterne bruges til at identificere højrisikosektorer og prioriterede indsatsområder.
- I sektionen om biodiversitet skal der sikres efterlevelse af rapporteringsforpligtigelserne, jf. Finance for Biodiversity Pledge, som Velliv har tilsluttet sig. Hertil skal det i det omfang muligt, tilstræbes at efterleve rapporteringsanbefalingerne fra Task Force on Nature Related Disclosures (TNFD).
- Vellivs Klima- og biodiversitetsrapport lægges årligt tilgængelig på Vellivs hjemmeside umiddelbart efter, at bestyrelsen er forelagt rapporten.

3.3.5. Rapportering om Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer

- Der rapporteres løbende på investeringernes Bæredygtighedsrisici og Bæredygtighedsfaktorer til ansvarlige forretningsområder.

3.3.6. Rapportering iht. Disclosureforordningen og Taksonomiforordningen

- Der udarbejdes præ-kontraktuelle dokumenter, webdisclosure, sammenfatninger, periodiske rapporter og PAI-erklæring i overensstemmelse med gældende rapporteringsforpligtigelser i EU's Disclosureforordning.
- Der udarbejdes årligt en Taksonomirapportering i overensstemmelse med gældende rapporteringsforpligtigelser i EU's Taksonomiforordning.

4. Ikrafttrædelse og ajourføring

Bestyrelsen har på møde den 28. maj 2026 vedtaget politikken og retningslinjerne, som erstatter politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab af 11. december 2025.

Politikken og retningslinjerne revideres løbende og ved væsentlige ændringer, dog mindst én gang årligt.

5. Referencer

Lovgivning m.v.

- Bekendtgørelse af lov nr. 718 af 13. juni 2023 om forsikringsvirksomhed.
- Bekendtgørelse nr. 1723 af 16. december 2015 om ledelse og styring af forsikringsselskaber m.v.
- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning 2019/2088 af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser ("**Disclosureforordningen**").
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 af 18. juni 2020 om fastlæggelse af en ramme til fremme af Bæredygtige investeringer ("**Taksonomiforordningen**").
- Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/1288 af 6. april 2022 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/2088, for så vidt angår reguleringsmæssige tekniske standarder, der præciserer indholdet og præsentationen af oplysninger vedrørende princippet om ikke at gøre væsentlig skade, der præciserer indholdet, metoderne og præsentationen af oplysninger vedrørende bæredygtighedsindikatorer og negative bæredygtighedsindvirkninger, og som præciserer indholdet og præsentationen af oplysningerne om fremme af miljømæssige eller sociale karakteristika og bæredygtige investeringsmål i dokumenter forud for aftaleindgåelse, på websteder og i periodiske rapporter ("**Den Delegerede Disclosureforordning**").

Referencer til andre styringsdokumenter

- Politik og retningslinjer for samfundsansvar
- Politik for investeringsområdet
- Rammedokument
- Investeringsstrategi
- Politik og retningslinjer for produkter
- Politik og retningslinjer for bekæmpelse af bestikkelse og korruption
- Bestyrelsens forretningsorden